



afb. 7. Situering van Zevenkamp tussen het recreatiegebied Rotterdam en de A20. (GAR, stadsontwikkeling 413-3 1968)

door de bijna-overstromingen in het rivierengebied in 1993 en 1995, de dijkafschuiving in Wilnis in 2003 en de watersnoodramp in New Orleans in 2005. Daarnaast leveren de flinke regenstormen van de laatste jaren in de steden wateroverlast op en wordt de klimaatverandering herkenbaar en voelbaar.

Twee ruimtelijke nota's –*Nota Belvédère* (1999) en *Anders omgaan met water, waterbeleid in de 21e eeuw in de stad* (2000)– vormen de grondslag voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het toenemende belang van cultuurhistorie en waterbeheer in de ruimtelijke ordening komt meer en meer tot uiting, met de ontdemping van historische grachten, singels, havens en kanalen. (Herstelde) grachten en binnenhavens worden beschouwd als stimulans voor de lokale economie en vormen een meerwaarde voor het werk- en woonmilieu van middenstand en bewoners

van een oud centrum. Bovendien komt tegelijkertijd de drievoudige waterdreiging van regenwater, zeewater en rivierwater aan de orde; steden, die in een droge toekomst willen voorzien, zullen daarvoor een ruimtelijke oplossing moeten vinden.<sup>17</sup>

In Rotterdam zijn Prinsenland en Nesselande voorbeelden van deze beweging richting *waterproof* bouwen. In Prinsenland wordt met de strategie van 'verstedelijkt landschap', dat wil zeggen met behoud van bestaande landschappelijke structuren, de nieuwe bebouwing ingepast. De al bestaande lintbebouwing wordt gehandhaafd en voor de verkaveling wordt dankbaar gebruik gemaakt van de landschappelijke condities. De bouwvelden worden weliswaar opgehoogd maar in verhouding tot de gehandhaafde kavels, waardoor een nieuw stedelijk patroon ontstaat. Een plas wordt gebruikt om de land-